

Ea de la săptămâna: Joi-a și
Dominește; era cându-vă prețindem im-
portanța materialelor, va săi de trei săi
de patru ori în septembra.

Pretiul de prenumerare.
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
dumetate de anu	4 fl. v. a.
patraru	2 fl. v. a.
pentru România și strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
dumetate de anu	6 fl. v. a.

Mironie Romanulu,

alui I-lea Archiepiscopu și Metropolitului ortodox orientale al Romanilor din Banat, Ungaria și Transilvania, după restaurarea acestei Metropolie, cu reședința în Sibiu.

Despre alegerea mai nouă de Archiepiscopu și Metropolitul în Sibiu — am scrisu și — vom mai scrie; căci ea — din multe privinție a fost și va remană memorabile.

Dar — pentru astăzi, fiind că tocmai primirăm imbucurători a scire, cumca alegerea de la 3 dec. n. a obținutu prărăntă intarire și Présantă Sa parintele Metropolitul, ieri în 3/15 dec. a depusu prescrisulu juramentu de fideliitate in manele MSale; mai avendu în vedere și cătătate date gresite, ce pe întrecute se respandira prin foi, despre persoana acestui supremu demnitariu bisericescu alu nostru, și cari reclama o îndreptare positiva: — credem a fi la timp, și prin urmare a face placere publicului nostru, comunicându aci o schită despre originea și unele momente — forte esentiale și caracteristice din viață, respectivmente trecutulu Présantă Sale, a nouului Archiepiscopu și Metropolitul.

Presupunem că nime nu va astepta, ca noi la acestu locu, consacratu politicei serișe, să scriem o biografie de cele indeterminate, cu gagiulări și linguriri triviali. Atări ori cui, dar noue nu ni s'ar siedé.

Numele de botesu alu Présantă Sale a fost Moise.

Moise Romanulu s'a nascutu in satulu Meziesi, comitatulu Bihorului, forte aprōpe de Beiusi, la 23. aug. 1828, din parinti plugari, economi bravi, cu stare materială bine cuvenită.

Esitu din scolă elementaria locale, — intemeiată mai vertosu prin staruția parintelui seu, din indemnă d'a face inceputulu culturii popolare prin fiul seu Moise, — setea după știința a acestuia fece de elu fū datu la Beiusi pentru clăsile mai antaiu normali, apoi și cele gimnasiale.

Absolvindu acestea cu succesu eminente, urmă cursulu științelor filosofice in Oradea-mare, de unde era să trăea la facultatea de drepturi din Pesta, candu — intrevenindu (1846,) moarte parintelui seu, la staruția mamei sale se decisa pentru carieră preoțiească și intră in institutulu teologicu din Aradu.

Aci elu curendu se recomenda mai mariloru sei prin diligintă și inteligență sa, pre cum săi prin scrisoarea sa cea bună și stilulu seu romanu celu corectu — astfelui, incătu dejă ca teologu de alu duoilea cursu fū aplicatu in cancellaria consistoriale, unde rămasă a face serviciu, absolvindu cursurile teologice privatamente, pona in lună lui augustu 1849 candu devenindu in vacanța postulu de notariu consistoriale, densulu fū naintat la acestu însemnatu postu, intru carele rămasă pona la 1860.

Intr' aceea in scaunulu episcopal din Aradu de la 1853 afiindu-se parintele eppu Procopiu Ivacicoviciu, actualulu patriarchu alu Serbilor, la staruția aceluia, notariul consistoriale Moise Romanulu, in 27 octovre 1857 a luat rasă călugarăescă, sub numele de Mironu; in 3 noemvre alu aceluiasi anu, calugărul Mironu a fost santită de diaconu și numită profesore la teologia; in 24 iuniu 1858 a fost naintat la rangulu

ALBINA

Prenumerationi se facu la toti dd. core spundinti ai nostri, și de a dreptul la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, und sunt a se adresa și corespondintiele, ce pri- vesca Redactiunea, administratiunea sau speditură; către vor fi nefrancate, nu se vor primi, érs cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe și alte comunicări de interesu privat — se respunde căte 7 cr. pe linie; repetările se facu cu pretin sădiu. Pretiul timbrului căte 80 cr. pentru una data se anticipă.

Mironie Romanulu,
alui I-lea Archiepiscopu și Metropolitului ortodox orientale al Romanilor din Banat, Ungaria și Transilvania, după restaurarea acestei Metropolie, cu reședința în Sibiu.

de protodiaconu; in 31 martiu 1863 a fost consacratu de presviteru, éra in 25 martiu 1864 naintat de protosincelul, si curendu după acēstă in 12 aprilie numită de asesoru consistoriale.

Profesore la teologia a remasă polala 1869, candu — dintr'unu indemnă inca ne chiarificatu pona astăzi din destul, fece primulu pasu gresitu in cariera sa, alegendu-se deputatu pentru dietă unguresca, in cerculu Chisineului, si astfelui parasindu-si catedră profesionale de la teologia, pre care aproape de 12 ani o implinea cu demnitate.

Infacisindu-se protosincelul nostru ca deputatu la Dietă din Pesta in aprilie 1869, densulu curendu senti că si-a perduțu firula! Conflictele cu ai sei, tocmai de ce densulu paruriā s'a ferit, acum pareau neevitabili. Dar densulu voia a le evită cu ori ce pretiu; deci caută o usia, prin carea să scape din situatiunea grea. I se imbiă unu postu de secretariu in Ministeriul de culte, dar — densulu esită, secur — căci prevedea aci o instruire și mai mare de la calea sa naturală. In fine la 1. aug. a aceluiasi anu 1869, abia 4 luni după intrarea in Dietă, densulu primi postulu de inspectore scolariu in Carasiu, pentru scările simultane comunali, cari inca nici nu se aflau, și prin acēstă — protosincelul nostru, esită din sfără sa biserică, si retacatu pe luncosă si pocită cale politica, fece alu duoilea pasu gresitu, inca mai ren de cătu celu d'antaiu!

A sentită elu, si au sentită acēstă toti cătu lu-conosceau si pretiuau; elu s'a cătu, ér ai sei i-au deschis braciale, ca să returne in sinulu loru.

Si sciti cum, prin acui medilocire, cu acărui ajutoriu a returnat elu — la calea sa, la loculu seu in biserică?

Prin medilocire, cu ajutoriul chiar — alu acelui, carele mai vertosu la atacatu pentru esirea sa din sfără sa, — prin Babesiu.

Éta cum.

S'a deschis primulu sinodul episcopal in Aradu la domineacă Tonii 1870. A fost sinodul organizeriu, si — deputati pentru d'a prepară bine obiectele inca afară de sedintie, se constituisera in conferinta privata, a cărei presedinte era Babesiu.

Parintele Mironu, primă capacitate in diecesa, primulu chiamatul intre cleru după episcopulu, nu eră alesu de deputati. Cu totie — densulu si-a oferit serviciile sale sinodului, anume prin Babesiu; ér acestă a cautat ocasiune, de a-i pună la proba lamenirea caracterului; despre valoarea științei și inteligenței firescne-indoindu-se nime cătu de pucinu.

Intr'o conferinta in scolă clericale, asupra provocării consilialor unor municipalități comitatense, ca sinodul să numește din partea membru ce i competu după lege, in senatele comitatense scolari, s'a nascutu dispută mare, unii pretindindu eu argumente agere, că — sinodul să nu aléga atari membri, ca să nu reconosca vr'o influență aceloru senate scolari comitatense, contrarie scărileloru noastre confesionali, asupră acestoru scările; altii pucini, cu protopopulu de atunci alu Ienopolei, subinspectore scolariu guvernamental, Ioane Popu (poreclita Füstös) in frunte, afirmandu cu taria — chiar contrariu; astfelui iritatiunea, ma și dubietatea fiindu mare: atunci presedintele Babesiu, cere voi'a adunării ca să invite pe parintele protosincela si inspectore scolariu regiu Mironu Roma-

nulu, de sicur celu mai competinte, pentru de a dă lamenire si deslucre. Adunarea se invocă si invitatu barbatu de specialitate curendu se infaciadă; presedintele i ofere scaunu de a dréptă sa si — i adresă cătăva intrebări serișe, afundu tăiatorie in essintă causei.

Repusulu cu deslucrele ce a datu aci parintele Mironu si modulu cum le-a datu, a decis — nu numai asupră causei de sub dispută, ci — să asupră sortii parintelui desluctoriu! Sinodulu nu numai că n'a alesu representanti in senatele scolari ale comitatelor, ci presedintele conferintei prin telegrafu in data a medilociu, ca nici cei dela Caransebesiu să nu aléga; ér cătăva dile după acēstă, sinodulu din Aradu a sistematu si dotat Vicariatul din Oradea-mare, pentru cărele apoi aproape in unanimitate a alesu pre parintele protosincelul Mironu Romanulu.

Astfelui — fiul celu retacatu alu bisericii, după retacire de 13 luni — returnă la peptulu mamei sale!

In 8 nov. 1871, Vicariul episcopal din Oradea, prin sinodulu episcopal se redică la dréptă de archimandritu.

In 12 nov. 1873 archimandritul Mironu prin sinodulu diecesanu fū alesu, si sub 7 dec. prin MSa confirmat episcopu alu Aradului.

Déja la acēsta alegere de episcopu, o minoritate distinsă si considerabilă, adeca de 25 dintre 60 de voturi, intre cari si Mocionescii, si Babesiu, Vasiciu, Cermenă, etc. au fost pentru Metianu, acēstă a fost, precum se scie, din cause grave, pentru scopu binecuvantat, si acēstă — sicur, de nime nu s'a apretiuuit mai multu, de cătu de — parintele eppu Mironu, pre cum a dovedit tienută sa de unu anu.

Astfelui eppu Aradului, Mironu Romanulu, după ce alegerea parintele episcopu Ioane Popasu de la 1. nov. n. nu obtinutu incuviintarea coronei, prin congresulu națională biserică din Sibiu, la 3 dec. n. chiar cu ajutoriul eficace alu celor ce la alegerea de anu din Aradu au fost incontrati, devinut alesu Archiepiscopu si metropolit, si domineacă trecuta primă confirmarea prărăntă MSale Imperatului si Regelui.

Pré Santi'sa, precum se invedea din cele pucini, mai susu aduse, are multu norocu si — unu fondu frumosu de științe, de virtuti si calități inalte; acestea — asiă credem a — pururiā au fost reconoscute de noi si — bine respectate de biserică. Dar — Pré Santi'sa a fost cercetatu si de unele slabiri si retaciri grele, retaciri mai vertosu politice, cari — desă opiniunea publică crede, că — tocmai lu-vor fi recomandat mai vertosu poterii de statu de astăzi, noi totusi sperău că — vor fi fost reconoscute de Pré Santi'sa de slabiri si retaciri si vor fi incetat, pentru pururiā, de a-i mai fi pedecea adevăratei marimi, pre care atătu de multu este in pusetiunea d'a o ajunge.

Pré Santi'sa spiritualitate este dotată de la natură mai pre susu de Siaguna; d'ală parte — nu pasăse ca si acelă la unu scaunu ne facutu; de căci parintele archiepiscopu si metropolitul Mironu, va scă desvoltă o soliditate, laboriositate, si exactitudine ca alui Siaguna, elu va ajunge in scaunulu lui Siaguna, inca mai mare decătu Siaguna, — cea-ce noi din anima i poftim, pentru sine si pentru sanctă nouă străuca!

Budapest, in 12 dec. n. 1874.

Desbaterile asupra bugetului instructiunii publice in Cislaitania, pre cum indeogra- ramu si in nrulu precedente, au fost prezentări.

Noi am atinsu dejă cele revelate cu acea ocazie despre rodicarea unei Universități in Cernăuti, si — ni-am spus in cestiu judecată nostra la momentu, fora d'a aspetă voci, dăra mai competenți.

Vocile, ce e dreptu potu să fie din diserte puncturi de vedere; dar noi am spus in alu nostru, după cum credem, unicu adevăratu național; intr'aceea venira si foile din Viena a ni adevări, că — nu am inselat.

„Presse,” cea mai rezervată, se spune că — „trebuie să salveze interesele acelei Universități cu cea mai mare bucurie, intru cătă ea va avea si înăplini misiunea, d'a fi nu numai un instrument al culturei speciale, ci in pre- cumpenită a fi unu prețiosu vasu, dintru cărele națională să si troga ideia său esențială de viață.“

Va se dica, să cere spresu de la Uni- versitatea redicandă in Bucovina, ca mai presusu de cultură specifică, să formede esen- tia de viață pentru națională germană!

Sustienem că, că acea Universitate are se fie unu mare pericolu pentru romanitatea Bucovinei, are să fie calulu de la Troia, in alu căruia pantece sunt ascunsi pericolosii ar- mati, cari vor să dea loviturile de moarte es- sistinției romane in Bucovina!

Nu o Universitate este trebuintă tierii Bucovinei, abia cu 500,000 sufleti, ci romanișarea gimnasielor si a scolarei reali, redicarea de scolare populare bune, in limbă poporu- lui, pretotindeni, si — in fine, pentru cultură superioară la facu litări si politehnica, ini- fintarea devre o suta de stipendiu bune, din fon- dulul religionarii. Aceasta candu am vedea im- plinindu naltă stepanire centrală din Viena, apoi — din sufletu i-am dico, că — este parintescă, că atientesc cultură tierii si a poporului străbunul alu Bucovinei. — Mai multu ne-a satisfacutu in desbaterea amintita din senatul imperial — manifestatiile ce s'a facutu intru interesul scărelor populare si a instructiunii in limbă poporului prin scările medie. Adeca reprezentanții tierelor si poporului negrmane si-redicări seriosu vocea intru acelu interesu, ca — pretotindeni statul să se in- grigescă de o cultura mai adevărată a poporului in limbă sa, atătu prin scările de la sate, cătu si prin celo civilă si medie. Si in acēsta privinția notam cu placere promisiunea ministrului Stremayer, carele disse, că — guverniul este plecatu, a tinenț contu de pretensiile indreptătite ale diferitelor naționalități — chiar cu mari sacrificii.“

Nu avem, decătu să dorim, că naltulul guvernui alu Austriei, cea-ce ministrul instructiunii publice promise in facia parlamentului, să si implinește, să traduca in fapta. En se vedem o data dela ocroritorii tierelor si poporului adevărat si sincera ingrijire, cu sacrificia, de cultură si bunastarea acelorasi, apoi atunci — să vădă si ei adevărat si sincera reconoscinția din partea nouăstră! —

Budapest, in 16 dec. n. 1874.

Din strainetate, afora de procesulu Arum, pre care lu-trămu in rubrica specială, avem pră pucini a reportă, si adeca — numai din nefericită Spania, de unde telegrafulu aduse seiri despre o nouă si forță cruntă luptă, ce a

avutu locu uni si marti, in 7 si 8 decembrie, pe drumulu spre Tolosa, in care lupta la inceputu Republicanii inaintasera invingatori, dar in fine centrulu loru a fost respinsu de Carlisti, perdiendu multime de omeni si un a si alt'a parte, si anume din ambele parti devinindu greu vulnerati chiar unii dintre comandanți, dintre Republicani chiar renunții Loma si Blanco, despre cari Carlistii vestesesc că ar fi morți, ceea ce nu se adeveresc. De altminter caten'a ce formă media ostirile Republicii juru imprejurul muntilor cuprinsi de Carlisti, din dia in dia se strimtoresc.

Procesulu Arnim.

Ar trebui propriamente sè dicem : *procesulu Arnim-Bismarck*; caci dupa intregu cursulu pe pana acuma alu acolui, in fapta si adeveru nu se lucra de alt'a de cătu că : *tre dintre cele două diverginti politice, ce au urmatu acesti doi matadori ai diplomatiei germane, care este cea mai buna?*

Firesce apoi, că bunimea uneia si alteia trebuie sè depinda de la principiale, dupa cari se va judeca ea, si asiā că — conformu acelor principia, si un'a si alt'a pote sè aiba aderintii sei.

Noi atatu de aduncu suntemu petrunsi de adeverulu acestei insemetnăti a procesului de facia, incătu nu pregetam a enunciā, că — intocmai precum astazi, fiindu Bismarck la putere, — sub titlulu de instrainare de documente diplomatice oficiali elu trase pe Arnim in judecata, — deca Arnim ar fi fost la potero, pentru aceasi diverginta intresine si Bismarck, dora sub altu careva protestu, acol'a ar fi trasu in judecata pe Bismarck.

Sau ciocnitu in sferele cele mai nalte două diferite directiuni ale politicei conducețorie in diplomati Imperiului, si — fiindu că monarchulu n'a voiu seu n'a potutu sè decida si complane diverginta, a trebuitu sè intrevina tribunalulu, dar nu numai celu urbanu din Berlinu, ci si celu alu opiniunei publice in Germania, si chiar in Europa. Si noi, dupa descoperirile de pana acuma, par' că am pot spune cu tota securitatea, că decisiunea va urma in favoarea lui Bismarck.

Procesulu carele a inceputu la 9 dec, si se continua pe fia-care dia 5—10 ore, candu publicu, candu secretu, atatu de multu interesă — potemu dice — lumea intréga, in cătu telegrafulu din Berlinu abia ajunge cu totu servitiulu seu a satisface curiositătii sfeleror mai nalte si a diaristiciei de prin tōte părțile.

Ca de exemplu citāmu, că senguru numai *Pressei vechi* din Viena, despre cele dantai patru dile pana sambat'a trecuta, i'sau telegrafat 14,441 de cuvinte ! Se depesiadu adeca cu de amenuntul fie-care momentu, ce intrevine in lung'a cercetare si desbatere.

Apoi — că dejā a ajunsu caus'a acolo incătu nime nu se mai ingrigesc si ocupa de — *titlulu procesului*, de instrainarea documentelor diplomatice, pentru care este trasu in judecata contele Arnim, ca fost reprezentante alu Germaniei in Paris, ci — tota lumea discute mai numai asupra divergintiei de politica intre Bismarck si Arnim, ca asupra motivului, din care au esit documentele instrinate si — pentru care propriamente s'a instrinatule.

Vremu sè dicem că — procesulu este in essentia eminentminte politien; juridicul este numai vestimentulu, in care imbracatu sau scosu elu la facia lumiei.

Astfelui fiindu, respectivmente astfelui cuprindiendu-lu si afandu-lu noi de o importanta straordenaria, sub acestu punctu de vedere lu-vom propune publicului nostru forte pre scurtu, inse cătu sè ajunga chiar spre informarea necesaria; er partea juridica a sa vom atinge o numai in form'a co i o va constata tribunulu.

Contele Arnim, o capacitate diplomaticea multu reconoscuta, a fost numit de capu alu legatiunei imperiale germane in Paris, pe tempulu celu mai greu alu frementărilor de reorganisare si restaurare a Franciei, atatu de cumplitu trantite si jafuite, adeca la finea anului 1873.

Facia de sforșariile Franciei, spre a se redică si reorganisă iute, principale Bismarck — profesă politica, d'a nu se amestecă, colu pucinu nu in modu observabile — in proce-

lulu de reformare interna a Franciei; caci Bismarck argumentă asiā: Republica va avea multe nevoi pana sè se intărsește; er pana sè gasescsca aliantie intre monarhiele cele mari, si prin atari alianties sè devina pericolosa Germaniei, chiar va trece multu timpu, deci densu s'a plecatu binisioru guvernului lui Thiers, cu atatu mai multu, caci tinea, că — legitimistii in Chambord alu loru, ar potē sè intărsește catolicismulu si papismulu, cu care Germania se afla in roobelui; Orleanistii ar fi deocamdata neposibili, si — cam totu asiā si Napoleonistii, cari de altminter prin aliantia inca ar potē fi pericolosi.

Arnim, — oră de alta parere, nu numai ci si lucră cam pe facia intr' alta directiune. Elu cochetă in modu batatoriu la ochi cu monarchistii, enume eu legitimistii, dar ocazional minte si cu Bonapartistii; er pre Thiers undu numai potea lu-totu incurca, si deci a si contribuitu multu la trantirea acestuia prin complotulu de la 24 maiu 1873.

Arnim se temea mai multu de Republica si se amestecă totu mereu in combinatiuni contra ei, si credea că — Germanii trebuie sè se impace cu pap'a si cu catolicismulu.

Prin acēst'a — atatu de diforita politica, Arnim curendu a venit in conflictu cu Bismarck, căruia nu i se supunea, ci — po sub mana lucră in contra. Conflictul a datu nascere depeselor dojenitorie, pre cari Arnim s'a cre diutu indreptatutu a si-le apropiā; er spre scopulu aperării sale de Bismarck, contele Arnim a inceputu a se alia cu mai multi diaristi, unii forte pociti, si apoi a face sè se publice prin uncle foi articlii ce cuprindeau secrete de statu. Astfelui a ajunsu — pre vadiutulu Arnim a fi ridicat din naltul seu postu.

Din aceste pucine trasure se vede, că amicul Franciei nu eră — firesce — nici unul, nici altul; dar că — Arnim eră de adreptul reactionar si ingerinte, pre candu Bismarck — mai rezervat, mai naturale si mai multu pentru progresulu modernu, tienendu contu de consideratiunile umanitarie ale timpului.

Si asiā — nu ne vom miră, deca opinionea publica in Europa intréga, carea dintru inceputu incepuse a se pleca in favoarea lui Arnim, ca a celui persecutat de monstrul Bismarck, astazi dupa cum mereu se lamurescu imprejurările si tendintiele, mereu se va intorce in partea lui Bismarck.

Deja din desvostarea de pana acuma a stării lucrului, principale Bismarck apare in tota privint'a multu prevalente lui Arnim. Precandu in partea acestuia este totu intrig'a si routatea, cari jocă rolele principali, ratiunea si chiar moral'a si lealitatea sunt mai vertosu la Bismarck. Acest'a intr'adeveru apare mare politicu si diplomatu, pre candu acel'a ni se infaciadu mai multu ca unu omu alu fraseloru si intrigeloru.

Si — aci ne oprimu pentru asta data.

Acestu articulu a fostu scriu pona aci — inca domineca sér'a, si luni dejā culesu si coresu. Va sè dica elu a fost resultatulu meditatiunilor nostru dupa impresiunile abia a unei părți a inchisitunei si desbaterii consumate pona sambata sér'a. De atunci — alaltieri, luni, urmă completarea essaminarii actelor si marturiilor, anume a lui de Holstein, consiliarii legationale alu imperiului germanu in Paris, apoi urmă si pleoarulu acusatorului publicu, ma si a unui a dintre aperatori, a celebrului advocatu Holzendorf si — dupa tōte si din tōte — pré interesanti, căto ni se mai deslucira prin aceste nōue descoperiri, esplicări si constatări, nu potemu, de cătu inca o data a sustinē vederile nostru, mai susu pronunciate in acēsta causa celebre.

Din tōte, totu mai multu se invederidă — aprija diverginta politica intre Bismarck si Arnim — in privint'a Franciei, ca a puntului, din care si pentru care s'ar potē forma o coalitiune in Europa, pericolosa pentru suprmat'a Prusso-Germaniei, — acēst'a de o parte, er de alt'a — aprija lupta in spirite — pana susu la Tronu si — mai vertosu la principale de Coróna, pentru un'a seu alt'a directiune ici representata de Arnim, colo de Bismarck si asup'a cestiunie că — ore pre care s'ar se basdeie viitorulu Germaniei? si asiā dara că — ore căruia dintre ambii s'ar se incredă de 'ndata franele conducerii afacerilor diplomatice ale imperiului?

De aci vom pricpe, pentru ce Arnim a

cutesatu atât'a, si pentru ce Bismarck — n'a pregetatu a duce caus'a chiar si la tribunalu, si la atât'a revelatiuni de secreto diploma-tece !

Inca unu adeveru de celu mai mare interesu pentru noi, nireveledia acestu procesu — prin unele acte diplomatice de ale lui Bismarck, acel'a adeca, cumca acestu gigante diplomatice cu tota atentiuia si sta ruint'a s'a ingrijit: nu cumva la noi in Austro-Ungaria s'ar se desvolte si consolidatia referintie bune intre popora, ca pe temeiul acelora, monarchia s'ar se intărsește si s'ar cāsige mana libera si valore, d'a impune in afara si a devonfatoro decidiatoriu in Europa. De căte ori am dis'o noi acēst'a!

De altminter scirile mai mai nōue ne informa, că pledoarele se voru continua inca marti si mercuri, er sentint'a se va publica sambata.

Procurorul de statu, in pleoarulu seu de luni, sustinendu acus'a, a cerutu condamnarea contelui Arnim pentru instrainarea de documente diplomatice, sie incredintiate, la carcere de doi ani si diumatate.

La alegerile viitorie pentru Dieta:

Mai multe foi magtare, dejā incepura a pregati publicul pentru alegerile viitorie, cari se astăpta pe septembrie 1875.

In Magy. Uja, de dominec'a trecuta, dlu Irányi, presedintele clubului partitei cu program'a de 1848, in numele partitei inدرپتاتا catra poporul unu apelu, pre care cu totu de adeusulu lu-sotuesce, fiindu că cătu mai eurndu are s'ar urme conscrierea alegetorilor si fiindu că dupa legea electorală cea noua nōme nu va pote s'ar primi in tre alegetori, carele va fi in restantie cu dările directe de pre anulu premersu conscriptiunei, asiā darala acēsta conscriptiune, ce de bona séma va incepe in februarie 1875, ori-cine va fi cu restantia cu dările publice de pre acestu nefericitu anu 1874, — s'ar faca cum va face, si cu ori ce sacrificiu s'ar si platesca in treaga darea directa, cu care detoresce pe anulu 1874, ca asiā s'ar nu fie eschisul din nrul alegetorilor si despoiatu de dreptulu, d'a participa la alegerile viitorie, pentru a ajută s'ar scape tiér'a de acestu guvernul de astazi ce ne duce la sapa de lemn si patria nio-prapadesce de totu!

Dlu Irányi incepe apelulu seu cu următorile pré memorabili cuvinte:

Diet'a tierii a adusu lege noua. Este o lege nedrăptă, despatoria de dreptu, reactionaria, — dar este lege si asiā ea se va pune in lucrare.

„Ministrul de interne a să inceputu punerea in lucrare, in drumandu pre municipia, ca să procedă la compunerea comisiunilor centrale.”

Noi Romanii, cari bine scim, că legea noua specialminte s'a ingrijit, ca alu nostru poporul s'ar nu cāsige, ci s'ar perda cătu de multu dupa dispusetiunile ei, noi — nu vom lipsi a luă pusestiune la timpulu seu facia de alegerile viitorie; dar si pona atunci nu potemu s'ar atragemu atentiuia publica asupra celor ce se intempla in acēsta privintia.

De ocamdata noi ne vom apucă de nou de publicatiunea legii electoralei asiā precum s'a statoritu ca finalminte si s'a sanctionatu de Majestatea Sa Imperatulu si Regele.

Nou'a lege electorale, adeca :

Articolulu XXXIII de lege din 1874, despre alegera de deputati pentru Diet'a Ungariei,

precum s'a sanctionatu acesta de MSa si s'a publicat in ambele Case, la 30 noemvre a.c.

Capitolulu I.

Dreptulu de alegera.

§. 1.

La alegera de deputati pentru Diet'a tierii, au dreptu de alegere — luandu afara pro femei — toti acei cetăteni nascuti in tiéra, seu naturalisati, cari au implituitu vreata de 20 de ani, si cari au calităti statutorie in §§. 1 si 2 ai articolului de lego V. de la 1848, pre cum si in §§. 3 si 4 ai articolului II. din legea transilvanene dela 1848, si cari calităti in urmatorii §§. sunt normate mai specialu.

§. 2.

Pe privilegiile ce au custatu nainte de

1848, in viitoru nu se mai pote intemeia dreptu de alegere; asci-a totusi, cari — intru inticlesulu articolului de lege V. din 1848 si II. transilvaneanu, pe temeiul indreptatirei de de multu, dela 1848 pana la 1872 inchisivinte, au intrat in care-va consegnatiune ca a'egotori pentru Dieta, — remainu pentru persoana loru in esserctiulu dreptului electorale.

§. 3.

In urile libere regie si in cele cu magistratul organisat, au dreptulu de alegere acesia, cari posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe, respectivmente cu copiii loru minorenii impreuna: 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de asemenea estindere, ori pre alu căruia nume dintre ei ar fi acēsta posessiune scrisa in carteau fundaria.

In acēlea părți ale tierii, asupra căror se estindere vigorează articolul V de lege de la 1848, se vor bucură de dreptulu de alegere acesia, cari in comunele mari si mici — posiedu ca proprietate a loru eschisiva, seu cu societe si resp. cu copiii loru minorenii impreuna — 1/4 de sesiune intru inticlesul urbarialui, seu alte pamanturi de

platescu dare de statu dupa unu venitunun
celu pucinu de 105 fl; cari ca meseriesi in comunele mari
si mici, platescu dare de venitunun celu pucinu
dupa o persona de ajutoriu in meseria.

§. 7.

Mai au dreptu de alegere si acei-a, cari
conformu articulului de lege XXVI din 1868,
platescu dare dupa unu venitunun celu pucinu
de 105 fl. tassabile in clas'a prima, seu celu
pucinu de 700 fl. tassabile in clas'a a dou'a;
mei de parte acei functionari de statu, mu-
nicipali si comunali, cari platescu dare dupa
unu venitunun de a dou'a clasa — celu pucinu
de 500 fl.

§. 8.

In casurile espuse in §§. 6 si 7 se recere,
ca alegetorii ce sunt se suscăpă in consem-
nare pe basele amintite, dejă in anulu de mai
naite se fie fost supusi la dare de statu, celu
pucinu dupa unu venitunun ca celu mai susu-
statutu.

§. 9.

Fara privintia la venitunun — se vor bu-
cură de dreptul de alegere: membrii acade-
miei unguresci de se intie, profesorii, artistii,
academicii, doctorii, advocati, notarii publici,
geometrii, chirurgii, farmacistii (apotecarii),
economii diplomatici, forestierii, diplomatici si
montanistii diplomatici, preotii, capelani, no-
tarii comunali, invetigatorii si crescentorii di-
plomatici pentru copii mici, — in acelu cercu
electoral, unde locuiesc ei stabilimente.

Pentru ca insa preotii si capelaniii se
potă indeplini dreptul de alegere se recere,
ca si se fie in care-va comuna bisericăsa in
aplicare oficiosa.

Er profesorii, invetigatorii, crescentorii
de copii mici si notarii comunali in acelu
casu au dreptul de alegere, deca in statuineau
loru au fost numiti, alesi, seu in oficiul loru
confirmati — intru intielesulu legii.

§. 10.

Nu au dreptu de alegere, măcar că potu
aretă vre-un'a dintre calitatile insirate in
§§ de mai susu, cei-ce stau sub potestatea pa-
rintescă, sub tutela seu sub stepanu.

Se considera de statatori sub stepanu
— invetigatorii de la comerciu (negociatorii,) si
la de meseria, precum si servitorii din serv-
itiu privatu si publicu.

Oficialii de economie nu sunt priviti de
statatori sub potestatea de stepanu.

§. 11.

Nu potu esserse dreptul de alegere, si
prin urmare nu potu fi susceputi in consem-
natiunea alegetoriloru:

1. Cei din servitiu activu in statulu
armatei, seu soldatii marinari, militarii (hon-
védii), cei in timpulu servitiului loru activu
transisi in concediu provisoriu; dar intre acesi-
tia nu se numera reservistii si militarii, con-
vocati intru intielesulu §-lui 36 alu articululu
XL din 1868 si alu articulului XXXII. din
1873 pentru revista de controla, seu pentru
esserciuu provisoriu in arme.

2. Gardii finantiali, contributionali si
vamali;

3. Panduri pentru securitate.

4. De asemenea cei pentru politia de
statu, cea municipale si comunale.

12. §.

Nu potu luă parte la alegere, si asiā nici
nu potu fi inscrisi intre alegetori, măcar
pre ce temeu li ar compete de altminter dreptu
de alegere — aceia:

1. Cari sunt condamnati la inchisore
pentru crima seu delictu, seu pentru vr'unu
delictu de presa din cele insirate in §§. 6,
7, 8, 9, 10, 11, si 12, ai articulului XVIII de
lege dela 1848, pre timpulu de pedepsa;

2. Cei-ce pentru crima seu delictu se
afa in arestu preventivu prin decisu judeca-
torescu, redicatu la valore;

3. Cei ce s'au judecatu la perderea dreptu
de alegere, pe timpulu pre catus' s'au ju-
decatu prin sentint'a trecuta in valore;

4. Falitii (bancrutati,) pre catus' timpul
concursulu nu este sistat;

5. Aceia, cari pre anulu premersu celu
de conscriere, respectivmente de rectificare a
conscrierii, nu si-au respunsu darea directa,
ce au de plati in cerculu de alegere.

Alegetorii amintiti sub punctele 1, 2, 3, si
4, fiindu altcum justificate indreptatirea loru
se intruducu intre' consemnatiune speciale
si in modu esceptionale si-potu indeplini dreptu
de votare, deca prin decisiune judeciale,
redicata la valore, naintea comisiunei cons-
crietorie, resp. rectificatore, eventualmente
naintea presiedintelui electoral — voru do-
vedi achitarea seu sistarea concursului, seu
— prin atestatu de la concernintea autoritate,
implinirea pedepsiei, seu — prin sentint'a origi-
nare a judecintui — implinirea timpului pe-
catus' au fost condamnati la perderea dreptu
de alegere.

§. 13.

Alesu poté fi ori-cine este alegetoriu, de-
ca a implinitu vrest'a de 24 ani, este intro-
dusu in care-va conscriptiune de alegetori, si
corespunde acelei disponibilitati a legii, că, lim-
ba legislatiunii este cea magiara.

Nu poté fi alesu acela, care dupa intra-
rea in vietia a acestei legi, prin sentint'a
judecatorésca trecuta in valore, va fi condam-
natu pentru omoru, jafuire, punere de focu,

furtu, ascundere de lucruri furate, falsificare
de documente, insolatiune, erida falsa si ju-
ramentu stimbu.

§. 14.

Câtimea de dare ce se recere pentru le-
gitimarea dreptului de alegere, se adverores-
ce prin cărticie'a de dare, prin certificatul de-
la oficiul de dare seu prin estrasu din cartesa
comunale (tabel'a B.) despre dările directe.

Proprietatea de pamantu si de casa, in
casu de indoieala, trebuie se se dovedește — aco-
lo unde există carte funduale, prin estrasu din
acesta carte, pre auria — prin alte documente
doveditorie de proprietate; câtimea pamen-
tului, prin estrasu din Catastru, seu din car-
tea despre impartirea pamantului.

In casurile de proprietate comună in
composesoratu, partea in avere seu propor-
tinea in venit, este a se dovedi prin docu-
mentu publicu seu prin astfelui de protocolu
alii composessoratului, care dejă a servit de
basa la impartirea venitului comunu.

Pe temeiuu unei atari averi nemisca-
toria, care se afla introdusa in cartea fundu-
ale pe numele mai multor proprietari, fara
aratarea părții fie căruia, se ia de legitimatul
dreptului de alegere pentru fie-care proprietă-
rii numita in cartea funduale, deca acela ave-
re nemiscatoria, fie dupa marimea, fie dupa
venitulu ei, cuprinde de atâtea ori atât'a pa-
mentu seu atât'a venit, cătu prescrie aceasta
lege ca conditiune, pentru indreptatirea
electorale.

Avere opemiorata (zalogita,) pe timpulu
alegorei, dă dreptu de alegere celu ce o tieno
in pemnu.

§. 15.

Cine in locuri unde se afla carte fundu-
ale, pretinde a i se reconosce dreptul electo-
ral pe temeiuu unei averi nemiscatoria, dar
elui inca nu este intrudusu in cartea funduale
ca proprietariu, acelaia se va dă dreptul de
alegere, deca va areta:

a) cumea este in posessiunea acelui averi;

b) cumea acea avere este proprietatea
sa dupa dreptul de mostenire, seu cumea i
compete prin agonisire dupa dreptu, seu in
urmarea intemplantie regularii a pamantului;

c) cumea — procedura de ereditate seu
este in cursu, seu deca nu este, cumea cauza
de ereditate, respectivmente de transpunere
a averii — dejă s'a iostinutu pentru tassare
competintielor erariali;

d) cumea darea ce se cuvinte dupa acea
avere nemiscatoria se platesece decatru celu ce
pretinde dreptul electoral pe temeiuu
aceliei.

Dar si in casurile acestui §, numai
asiā se va reconosce dreptul de alegere
pentru unu atare pretindetoriu, deca acea
persoana, pre a cărei nume este scrisa propri-
etatea in cartea funduale, nu pretinde dreptu
de alegere pre temeiuu totu aceliasi
averi.

§. 16.

In acele comunitati ale provincialisa-
tei granitie militarie, unde există comuni-
uni de casa, deca avea comuna de pa-
mentu ajunge câtimea statorita in §. 4,
dreptulu de alegere lu-va folosi capulu comu-
niunei de casa.

De deca membrii comunitiene de casa,
pre langa remanere in legatur'a comunitienei
de casa — au împărtitul intre sine averea ne-
miscatoria comuna, toturor acelora se va dă
dreptul de alegere, cari au atât'a avere ne-
miscatoria, căta s'a normatu in §. 4.

(Va urma.)

Diet'a Ungariei.

In siedint'a de mercuri, 9 dec. n. a. c.
dupa cele formali, se presenta mai multe peti-
tiuni contra nouelor proiecte de dările
ale lui Ghiczy, se facu apoi unele inter-
pelatiuni de interesu secundariu; min.
Bartal presentă unu proiectu pentru inarti-
cularea a trei conveniuni internatiunale; si
apoi urma ordinea de di: desbaterea asupra
proiectului de indemnitate.

I. Madarász presenta, in numele parti-
iei de nedependintia, unu contra proiectu; ér
C. Széll, referintele comisiunii finantiale,
presentsa proiectul de indemnitate, dimpre-
una cu voturile majoritatii si a minoritatii
din comisiunea finantiale, accentuandu ne-
cessitatea primirii proiectului de indemnitate.

Miu. presedinte, Bittó, insenmă că pro-
iectulu de indemnitate s'a presentat, pen-
tru că nu e cu potintia ca să se pertraptedie
bugetulu anului 1875 in ca in anulu curintu;
de alta parte apoi adauge că a cerutu indem-
nitate pe bassea bugetului din anulu presint
numai pentru de a se poté provocă la unu bu-
getu sanctionat, — accentua ince că guver-
nul si-va tiené de detorintia d'a nu trece
marginile economisărilor ce s-a propusu si
le a aflatu possibili.

P. Mörusz, in numele minoritatii din
comisiunea finantiale, recomanda votulu se-
paratu alii acestei comisiunii, carele cere să

se denegă indemnitatea ceruta. P. Mörusz si-
sustiene acesta recomandare prin mai multe
argumente. Elu demuestra că a perit totu
sperantia, d'a se restabili ecilibrul in cassa
statului prin Ghiczy, de ora ce acesta — in-
tovaresindu-se cu politicii ce de siepte ani
adusera tier'a la papastea de astazi — urma
esemplulu acestora, votandu urcarea spes-
loru comune, dandu comerciul tierei spre
orienta in manele strainilor, luandu impru-
mute grele, si apoi — in locu se economisidie
si se cerce a reduce spesele prin parceria po-
liticei de pana aci, se apaca a introduce dările
noue, desi insusi Ghiczy recunoște candu era
in opositiune, că chiar dările existinti atua ca
partitul.

I. Madarász recomanda contra-proiectu
partitui de nedependintia, accentuandu,
că votarea indemnitatii cerute, este identica
cu sustinerea si cu recunoscerea de bune,
atât'a sistemoi presenti cătu, si aactivitatii
regimului; apoi areta că de siepte ani acestea
deci la ruinarea tierei.

F. Domahidy, A. Kállay si G. Sós vor-
bescu contra proiectului de indemnitate, căci
primirea acestui-a ar fi identica cu votarea
de incredere regimului, ceea ce nu se poate da
de ora ce faptele acestui-a areta, că elu lucra
conseciente la ruinarea tierei.

C. Ghiczy, cercandu a-si justifică trece-
rea sa din opusetiune in partit'a de la potere,
accentua că la acesta l'a indemnata de o
parte neposibilitatea d'a stramută prin
medioce ordenarie legile contra caror
luptă, ér de alta parte sentiuu seu pa-
trioticu, de a cercă salvarea patriei, in cătu
sar poté, si intre marginile acestor legi.
Respinge apoi invinuirile ce i se facu, că adeca
nu căreia a introduce reforme radicali, Elu
accentuă aci, că reformele radicali nu se potu
in introduce din odata, si că cam'eră prezente
nu este, dară chiar cea viitoră dora nu va fi
capace de a in introduce adevărate reforme.
Adaugă apoi că si pan'atuncitrebucu facutu cova
si areta că incătu se poate se si facu economi-
sari, ér unde nu ajunge economisarea — in-
tona, că trebuie se ajute natuinea prin sacrificie,
si anume daca u'ar ajunge dările cele
noue, — atunci si prin alte sacrificie,
căci numai asiā se va poté castiga
creditalu, se vor poté plati detorile si apoi
vor urmă reformele binefacetorie pre terenulu
economicu-natiunale. In urma accentua, că
ori care guvern nou ar veni, nu poté se gu-
vernă die foră de primirea acestui proiectu de
indemnitate; de aceea opusetiunea, că — daca poté calculă pre majoritatea cam-
erii, se surupe regimul actual si se apuce ea
frenele guvernării, — daca nu poté ince conta
pe acesta majoritate, atunci se nu face neposi-
tibile ori ce guvern si se nu depare din pep-
tulu natuunii ori ce voia de a aduce sacrificie
pentru patria.

Rocomanda spre primire proiectulu de
indemnitate. —
A. Némethy, dupace satirisedia indelun-
gu asupra lui Ghiczy, adauge că — in locu
de proiectele de dările noue, mai bine ar fi fost
daca se esmita o comisiune neo-achistica,
carea ar fi potuta afa, că dela 67 in căce din
cass'a statului s'au delapidat mai multe mil-
lione; acesta ajută mai multu decătu proiectu
ce se propunu. In urma cere respingerea
indemnitatii cerute.

C. Tisza si I. Helly se pronuncia contra
proiectului de indemnitate; ér I. Gull, in num-
ele sassiloru, recomanda primirea acestui
proiectu.
Siedint'a se radica. —

In siedint'a de joi, 10 dec. n. a. c.
dupa cele formali, se presenta mai multe peti-
tiuni contra nouelor proiecte de dare; se publica
legea despre advocați, — si apoi urma ordinea
de di: Continuarea desbatelerii generali asupra
proiectului de indemnitate.

A. Csanády, A. Degré, B. Mariássy, E.
Simonyi, N. Horánszky, br. S. Perényi si I.
Madarász vorbescu contra proiectului de in-
demnitate, accentuandu in diverse variatiuni,
că guvernul nu se ingrigesce decătu de in-
teresele private ale partitei sale, caror'a apoi
sacrifica interesele statului, si că — basatu
pre majoritatea secură a camerei prosinti —
pe care si-o recrute din multimea de am-
ploiați si din cet'a deputatilor croati — se
vede a nici nu cugetă seriosu la parasirea po-
liticei colei ruinatorie de tiéra. De aci apoi

arestanda reu'a economisare si neincrederea
generale in sistem'a de astazi se pronuncia
contra proiectului de indemnitate.

G. Bausnorn, E. Eötvös si N. Eber
se pronuncia pentru proiectulu de indemnita-
to, accentuandu, că perplexitatea finantiale
in care se afla tier'a nu e de a se impută numai
partitei de la potere, ci tuturor partitelor
din camera, cercandu areta că guvern-
nul actual actua apucat a restabili ecilibrul in
cassa statului, de aci trebuie sustinutu ca
se-si potă continua si completă opera incep-
tuta.

La votarea nominale: proiectulu de
indemnitate se primește pentru desbaterea
speciale cu 230 contra 128 de voturi, fiindu
absinti 88 de deputati. —

In siedint'a de veneri, 11 dec. n. a. c.
dupa cele formali se prezinta érasi petitiuni
contra proiectelor de a dare, si apoi se trece
la ordinea de di: desbaterea speciala asupra
proiectului de indemnitate.

La desbaterea speciale asupra acestui
proiect se primește toti §§-ii dupa testulu
original. La §-lu 3, C. Tisza propuse: In par-
tariul primu alu anului, 1875 pentru care se
votedia regimului indemnitate se se spesedie
conformu proiectului de buget de pe anulu
1875, căci e mai bine, daca promisiunea ce o
fece min. presied. se inarticulă in lege.
Acesta propunere inse fu combatutu de Pa-
czolay si Ghiczy si astfelui se respins.

Urmă proiectulu de lege pentru a pro-<br

indegetati in numitulu articolu, si deci cu atatu mai pucinu potu fi autorulu acelui.

b) Pusatiunea si caracterulu meu, multiamita ceriului si tempului de adi, nu me ar iertă, a me degradă la o servitute si tortura, si apoi la svercoliri si umiliri ea cele areata in acelui articolu.*)

Ioanu Orza, invetiatoriu.

Varietati

† (Necrologu.) Preotulu Ioanu Carnicaneu din Beregesu, comit. Temesiusui, dupa unu morbu scurtu, in 26 noemvre v. s'a mutat la cele eterne, lasandu dupa sine in mare doiu pre multu amat'a sa socia cu unu orfanu si intréga poporatiunea comunei, toti plini de dorere si tristare. In 27 noem. prin 5 preoti, cu invetiatoriul si cu toti elevii scolari, cei mici — si cei adulti, poporul cu mieu cu mare, fù petrecutu la loculu de repaosu.

Respectivulu sub decursulu preotiei sale de 15 ani, si-a pastorit turm'a in adeveratulu intielesu alu stei scripture, de aceea cu toti ii dicemu: „Să-i se tineri'a usiora!“ — A.

(Din „Istori'a naturale“) pentru scólele poporale, intocmita dupa procedur'a sintetica, de Cosma Anca, invetiatoriu si direptore la scol'a normale-principale din Naseada, — a esitu de sub tipariu editiunea a două a părtili prime, zoologi'a, si se pote procură ori de la autore, ori de la librariile: Iuliu Spreer si Kraft in Sibiu, si Schnell et. comp. in Bistritia. Pretiulu de bôlta o: 20 cr. v. a.; pe langa recepere postale inse e: 36 cr. v. a.

Mesurele metrice.“

Mesurarea si calcularea cu measurele cele noue metrice: asemeara loru cu cele veci; transformarea celor u vecchi in noue, sia celor noue in vecchi; mesurarea pamentului si a corpuriloru;

Compuse in usulu scóleloru, economiloru si tuturoru clásiloru poporului, de Stefanu Popu, profesore si redactorele Economului. Blasius 1875. —

Acestu operatu, ce tocmi a aparutu si ni jace pe mésa, contiene tote mesurele usuante intre romani, in proportiune cu sistemulu metricu, precandu alte asemenea opuri, edate in limbe straine, nu contine acelle mesure si nece legea, care decretă introducerea loru; afara de aceea acestu operatu contiene per tractarea frangeriloru diecimale si geometr'a seu mesurarea suprafecloru si a volumelor cubice, cu 12 ilustratiuni si 4 tabele.

Pretiulu unui esemplariu este 50 cr. v. a.; èr' pentru scolari numai 40 cr. déca se vor comanda cu bani gat'a celu pucinu 10 esemplaria de odata. Se asta la autore in Blasius, (Balazsfalva) Transilvania.—

Protocolulu

Adunarii generali straordinarie a Reuniunei invetiatorilor romanii gr. or. din dieces'a Caransebesiului, tenuite in Lugosiu la 13 octombrie 1874, sup presiedinti'a ordinaria a dlu invetiatoriu Vasiliu Nicolescu, presi edinte.

(Urmare si fine.)

B. Comitetulu si adunariile lui.

§. 14. Comitetulu va consta, afara de functiunari, din 12 membri alesi cu majoritatea de voturi a membrilor de facia in adunarea generala, si acestia voru ave votu decisivu. (Acesta remane nemodificatu.)

§. 15. Adunarea de comitetu se tiene — aci in locu de: „la trei luni odata,“ se pune: „de două ori in anu, in lun'a si' diu'a prin presiedinte defigenda. — Loculu asiediamantului comitetului, pona la alta decidere, e opidulu Lugosului.

§. 16. „Pentru :ducerea unei decisiuni valide se poftesc, afara de functiunari, presidiu'a de celu pucinu a 6 membri de comitetu,—

* Multe ne mirămu, de ce ómenii sunt mai curiosi d'a asta pre autorulu acelui articolu, si d'a-lu asta acolo, unde nu este, — decat sè se interesedie d'a constatá adverul plansoriloru si d'a scôte ochii domnilor cu acelu tristu adveru! Red.

aci se mai adauge: „inse suntu indetorati toti a se infaciá spre pertraptarea agendelor, ce cadu in sfer'a comitetului, — dealtu cum voru si supusi pedepsei prescrise in §. 11. alu statutului intocmai casi membrii activi absenti de la adunarea generale.

§. 17. „Agendele comitetului suntu:
a.) Tote afacerile curinti ale Reuniunei a le tiené in evidintia;
b.) A executá cele dotiermurite prin adunarea generala;

c.) In intielesulu bugetului preliminaru a castigá tote medilò cele conduceatorie la cultur'a membrilor, precum foi periodice, carti etc.

d.) A pregati conversari si disertatiuni taiatorie in sfer'a Reuniunei.

e.) A supravighia asupra ordinei bune si a controlá incassarea tasselor dela membre, era venitulu a-lu intrebuinta spre scopurile de adunarea generala prefisite. (Acesta remane nemodificatu.)

§. 18. Comitetulu are dreptu, in casu de lipsa, pesto sum'a bugetului preliminaru si votatú, a spenda din cass'a Reuniunei sume mai mici, inse cari in decursulu unui anu nu se potu urca preste 25. fl. v. a. (Si acesta remane nemodificatu.)

C. Functiunarii Reuniunei.

§. 19. Reuniunea va ave: unu presiedinte — aci in locu de: „Unu vice-pridinte, unu notariu“ — se pune: „doi vice-presiedinti, — unu notariu primariu si doi vice-notari si 1 advocatu dintre membri onorari, cu votu consultativu,“ 1 cassariu si unu bibliotecariu, cari voru portă oficiale sale gratis. Aci èr'se adauge: „Celu mai inaintat in etate dintre vice-presiedinti presiede la adunările generali si de comitetu, conduce afacerile si consultările si enuncia decisiunea dupa majoritea voturilor. Totu densulu, are dreptu in casuri urginti a asemna din cass'a societăti sume mai merunte pentru ori care scopu corespondientorul Reuniunei, inse aceste sume in decursulu unui anu nu potu trece preste sum de 10 fl. v. a.; asemnările fucute suntu totudeau nu'a a se face cunoscute la urmatóri'a siedintia de comitetu. (Acesta remane nemodificatu.)

§. 21. „Presiedinte le in casu de necesitate, se indreptatesee a convocá adunare generala straordinaria.

§. 22, in locu de 21, care suna: „Notariulu portă protocolulu adunării generali si alu comitetului, precum si corespondintiele. Afora de acést'a archivul Reuniunei lu-tiene sub grija sa si in ordine buna.“ Acesta se modifica actuliu: „Notariulu primariu supravighédia asupra portarei esacte a protocoleloru adunării generali si ale comitetului si are de a duce corespondintiele. Activitatea celor alati doi, vice notari, se va restringe numai la adunările generali, unde voru ave a portá unul din ei alternative protocolele adunărei, sub conducerea notariului primariu, findu designati prin presiedintele concernint. Inse notariulu primariu tiene archivul Reuniunei.“

§. 23. in locu de 22: „Cassariulu incasădă si eroga sumele necesarie, inse totudeau'a pelanga asemnare dela presidiu. Despre cele percepte si erogate portă unu diuariu regulat, carele presiedintele totudeau'a are dreptu a-lu inspicá si starea cassei a o visită.

§. 24. in locu de 23: „Bibliotecariulu are se pote grija de bibliotec'a Reuniunei si de foile periodice, acese a-le tiené in ordine buna si a imprumutá din ele pentru folosire privata la membre, cari aru dorí sè le aiba, inse acést'a numai pelanga reversu — aci se mai adauge: „si este indetoratu inaintea ficarei adunări generali specialmente a reportá despre starea bibliotecii.“

III. Dispusestiuni generali.

§. 25, in locu de 24: „Despre tienend'a adunare generala este totudeau'a, a se incunoscintia mai nainte respectiv'a Jurisdictiune civila, precum si superioritatea locala scolara greco-orientala romana, care — deca ar voi, are dreptu sè fia de facia. — Aci se adauge: „Cu ocaziunea adunărei generali se vor arangia prin comitetu totudeodata si espusestiuni despre mediile de inventiamantu cu experimentări, cari inca se vora tiené de sfer'a dejudecarei a acestei adunări.“

§. 26, in locu de 25: „Orice modificatiuni in aceste statute se potu face numai prin adu-

narea generala, la carea voru ave a parteci-pa celu pucinu 2/3 a totalităti membrilor, si suntu acele a se substerne la competen'a Jurisdictiune scolara greco-orientale romana spre mai departe dispusestiune. (Acesta remane nemodificatu)

§. 27, in locu de 26: „Sigululu Reuniunei va infaciá statu'a „Minervei“ cu inscriptiunea; „Sigululu Reuniunei invetiatorilor romanii greco-resariteni. (Acesta inca remane nemodificatu.)

§. 28, in locu de 27: „Desfintarea Reuniunei se pote anuntia numai in adunarea generala, cu 2/3 din totalitatea membrilor, in care adunare se decide si despre ulterior'a sorte a averei Reuniunei. (Remane nemodificatu.)

Decisul: Fiindu contielesi toti membrii presinti cu tote aceste amendamente din proiectulu de modificare a statutelor „Reuniunei invetiatorilor romanii gr. or. din dieces'a Caransebesiului,“ decidu in unanimitate primirea acestora si publicarea loru in diuariul „Albina,“ cu carea ducere la indeplirire se insarcineda presidiul.

Presidiul impartasiece responsul datu la Prostestulu si apelulu comembriilor Martinu Tiapu din Fizesiu si Ioanu Mareu din Boccea-mont., care s'a publicatu in diuariul Albina Nr. 74.

Se ia spre scientia reprobandu-se pasii necorecti ai dloru commembri

Nr. 3.

La dorint'a membrilor presinti se poftesc dlu Ferdinandu Chirita, invetiatoriu dela scólele capitali romane in Lugosiu, spre a-si ceti disertatiunea intitulata. „Despre Agronomia.“

Fiindu acésta disertatiune forte instructiva, dupa cetearea ei se spriime pro laga cea mai mare placere dlu disertantul multiamita protocolaria.

Nr. 4.

Dlu presiedinte face propunerea, ca domnii invetatori si se provocati prin diuaria, ca se dechiare scrisualmente, ca intra de nou ca membri actuali in sinulu acestui Reuniuni.

Propunerea acésta se primesce si se insarcineda presidiul cu publicarea acelei provocări, cu atatú mai vertosu, ca deobligamentul se estinde conformu §-lui 5. din „statute“ numai pe trei ani.

Nr. 5.

Dlu presiedinte aduce la cunoisciintia membrilor adunati epistol'a resemnatoria a dlu cassariu alu Reuniunei, Const. Popoviciu.

Se primesce resemnatunea dlu cassariu alu Reuniunei Const. Popoviciu pelanga retionerea tuturoru acelor si a socotelei pona la prossim'a adunare gen. convocanda pe baza statutelor in lun'a si diu'a defigenda de comitetu si in tempul ce lu prezise §. 11, candu singuru se va poté dlu absolutoriu fostului cassariu. Era de casarui provisoriu si pana la convocarea comitetului se insarcineda notariulu Demetriu Gasparu, care are se pote tote agendele continește §. 22, de aci inainte incurgende.

Nr. 6.

Se propune prin presidiu ca protocolul presinti se se dñe publicitatii in diuariul „Albina“ —

Se primesce propunerea insarcindu-se presidiul cu esecutarea acesteia.

Lugosiu, datulu ca mai susu.

Vasile Nicolescu mp.
presidiu. Reuniunei.

Demetriu Gasparu mp.
notariu Reuniunei.

Respusu

Multora, cari—in diferite cause si de asemenea si in privint'a Albinei, ni impata lipsa de destula esactitate Rogamu a fi scusat; reconoscem indreptatirea plansoriloru; dar — ce scimus se facem, déca poterele nu ni ajung a satisface mai acuratul multelor pretensiuni. Am ajunsu — si licet magnis comparare parva — toca precum dice decurendu in parlamentul Germaniei Bismark despre sine, ca — fie care dia si apropia sa ingrijire si nevoia pentru noi! —

„Albină“,

Institutu de creditu si de economii,
in Sibiu

primesce depunerile de capitală spre fructificare:

a) prelunga anuiciarea redicării in sensulu statutelor, cu 6% interese;

b) sub conditiune, d'a se anuntia institutului redicarea depunerii la trei lune inainte, cu 6 1/2 %;

c) sub conditiune, d'a se anuntia institutului redicarea depunerii la siesse lune inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) deponentale are a se dechiară in diu'a depunere; caci altu-cum inlocarea se va privi ca urmata sub conditiunea a)

Interesele incep in diu'a, care urmează dupa diu'a depunere, si incéta cu diu'a premergătorie dilei, in care se redica depunerea, cu acelu adaosu inse, ca numai dela acelle capitalie se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se rezolvă totu-deaun'a in diu'a primirei, prin spadarea libelului la addressa deponentului.

Sibiu, 26 noemvre 1874.

3—4 Directiunea institutului.

Concursu.

Pentru vacan'a statiune invetiatorescă dela scol'a confesionalu gr. orient romana din comun'a Ciudanovita, protop. Oravitiie, comitatulu carasiului, se deschide prin acésta concursu pana in 21 decembre a. c. st. v.

Emolumentele sunt: 250 fl. v. a. in bani; pentru scripturistica 8 fl. pentru conferentie 10 fl; 4 orgie de lemn pentru scola 40 fl; pentru prenumerarea diurnalului, 8 fl. 50 cr; 4 gugere de pamant cuartiru liberu cu dlu cu gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si trămite recursele loru, instruite cu tote documentele in sensulu statutului org. la Dlu Protopresbiteru Iacobu Popoviciu in Oravita pana la terminulu de mai susu.

Ciudanovita, in 10 noemvre 1874.

Comitetulu parochialu in contilegere cu dlu protopresbitera tractuala. 1—3

De mare importanță!

DR.

Alexandru Popoviciu,

Medicul român dela bâile lui Ercule langa Meedea,
prin acésta are onore a face cunoscutu P. T. Publicul român si Clientele sale peste totu, cumea a deschis

„Salonu de consultare“

in Viena, Aspern-gasse nr. 1. in faci'a otelului Europa.

Densulu primesce asupr'a sa — aranjarea de consulte medicale cu medicii specialisti, dintre celebritătile Vienei, dupa natur'a si gravitatea casurilor, raliantu Professorilor essactminte despre suferintele pacientilor, pentru ca acesti'a, si anume Romanii străini in Viena, să nu mai fie sedusi si speculați de felurimi de ciarlatani.

Pacientii neconoscatori de limba si for' de orientare in Viena, la locuinții a sa potu ave unu internat cu totalul comodu si in tota privint'a satisfacatoriu.

Intr'anu cuventu: Dr. Alexandru Popoviciu primesce in salonulu seu a supra-si ori-ce insarcinare, ce atinge sfér'a medicală, precum si ingrijirea pentru internarea bolnavilor pe la institutile de sanatate corespondatorie, s. a. s. a.